

Đức hy sinh của người đảng viên

Nguyễn Thuý Hoàn

Đại hội VI của Đảng thổi luồng sinh khí mới vào đời sống xã hội. Công cuộc đổi mới toàn diện do Đảng ta khởi xướng, lãnh đạo từ Đại hội lịch sử này khơi dậy tiềm năng sáng tạo của mỗi đảng viên, mỗi người dân, tạo nên những thành tựu quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN, khẳng định bản lĩnh của Đảng lãnh đạo dân tộc vượt qua cơn địa chấn lịch sử những năm cuối thế kỷ XX, vững vàng dẫn dắt nhân dân tiến vào thế kỷ XXI với thế và lực mới. Thực hiện công cuộc đổi mới, từng bước xoá bỏ cơ chế tập trung quan liêu bao cấp, xây dựng kinh tế thị trường định hướng XHCN kéo theo nhiều chuẩn mực giá trị xã hội bị đảo lộn. Không ít cái hôm qua ta coi là hợp lý, công bằng giờ đây lại vô lý, bất công, không ít cái hôm qua chúng ta phủ nhận thì hôm nay lại mặc nhiên được thừa nhận. Ví như phương thức phân phối bình quân được coi là ưu việt trong nền kinh tế tập trung quan liêu bao cấp giờ đây lại cản trở sự phát triển. Quy luật giá trị ngày hôm qua bị phủ nhận, hôm nay lại trở thành yếu tố tích cực giải phóng sức sản xuất. Buôn bán hôm qua bị miệt thị là phe phẩy, con buôn, hôm nay được coi trọng dưới những khái niệm kinh doanh, doanh nhân. Sự giàu có hôm qua bị kỳ thị, coi thường thì hôm nay được khuyến khích, tôn vinh...

Bên cạnh những chuẩn mực giá trị mới định hình, những chuẩn mực cũ chưa hẳn mất hết giá trị, trong nhiều trường hợp, chưa có sự phân định rõ ràng giữa cái thiện, cái ác, cái đúng, cái sai, cái tốt, cái xấu. Cùng một cách làm ăn, nơi này cổ vũ, nơi kia ngăn cấm. Cùng một hiện tượng mới xuất hiện, người khen ngợi, kẻ chê bai. Sự nhiễu xạ, lệch pha các chuẩn mực giá trị xã hội là thực tế khách quan. Đó là sự lệch chuẩn cần thiết, theo quy luật, nhằm thoát khỏi sự kìm trói của những chuẩn mực đã lỗi thời, chuẩn bị cho ra đời những chuẩn mực mới, tiến bộ, phù hợp hơn. Trong điều kiện gổi sóng, tràn bờ giữa các chuẩn mực giá trị, một mặt cần phát hiện, thẩm định, xác lập, bảo vệ những giá trị mới để khuyến khích phát triển, một mặt cần nhận chân những cái phải đấu tranh loại bỏ. Mặt khác cần khẳng định những giá trị, chuẩn mực đã trải qua sự chắt lọc lịch sử, là tinh hoa, nét biểu trưng của nền văn hoá dân tộc bắt nguồn từ đặc điểm tâm lý, xã hội, từ truyền thống dựng nước và giữ nước của tổ tiên. Đó là lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc, đoàn kết, yêu lao động, bao dung, độ lượng, dũng cảm, kiên cường, thông minh, thương người như thể thương thân... Đảng ta từ nhân dân mà ra, kế thừa, phát huy truyền thống của dân tộc. Bởi vậy, những giá trị truyền thống, đặc biệt về phẩm chất đạo đức, trong đó, đức hy sinh của người đảng viên là một trong những giá trị cần được khẳng định, giữ gìn trong đời sống hiện nay.

Đảng ta là Đảng cầm quyền, tồn tại, hoạt động vì ấm no, hạnh phúc của nhân dân, vì độc lập, tự do của dân tộc. Đảng viên tự nguyện vào Đảng nghĩa là đã tự nguyện hy sinh, phấn đấu vì sự nghiệp của Đảng. Hy sinh ở đây không chỉ với nghĩa hy sinh tính mạng mà còn với nghĩa là hành vi ứng xử tự nguyện chấp nhận phần mình thiệt về vật chất, tinh thần. Trước đây, sự hy sinh rất quen thuộc, quen đến mức người ta cảm thấy bình thường, cần thiết trong cuộc sống hàng ngày. Không chỉ có những tấm gương chói lọi của các anh hùng liệt sĩ như Trần Phú, Lê

Hồng Phong, Hoàng Văn Thụ, Nguyễn Thị Minh Khai, Nguyễn Văn Trỗi... mà khắp mọi nơi, xung quanh ta đều có thể gặp những cử chỉ, hành động hy sinh vô tư, trong sáng. Việc nhường nhau chỗ ở, lên lương trước, làm thay phần việc của đồng nghiệp khi cần thiết mà không tính toán so đo thiệt hơn... có thể gặp ở nhiều cơ quan, đơn vị. Ngày nay, dường như khái niệm hy sinh không còn thường trực trong ý thức, hành vi ứng xử hằng ngày của nhiều người. Thậm chí còn có thể bị coi là ngố, là... dại! Câu hỏi: “Ta làm việc này thì được gì?” Hoặc: “Việc này được trả bao nhiêu?” thường trực trong suy nghĩ của nhiều người. Vì sao vậy? Có nhiều lý giải khác nhau nhưng có thể trước hết do hoàn cảnh khách quan thay đổi. Cơ chế thị trường đã khiến mọi thứ có thể cân đong, đo đếm bằng tiền. Đồng tiền giờ đây không chỉ còn là phương tiện, mà còn là mục đích sống của không ít người. Đồng tiền có thể thao túng, điều khiển được cả những cán bộ, đảng viên giữ những cương vị cao trong bộ máy đảng và nhà nước, những cán bộ đảng viên đã từng là anh hùng của một thời. “Thời buổi cơ chế thị trường ...” là câu dễ nói nhất để biện minh cho những hành vi sai trái bởi “vì thời thế, thế thì phải thế”(!). Trước đây lợi ích chung được đề cao, sự cách biệt giàu, nghèo không lớn. Ngày nay không ít cán bộ, đảng viên giàu lên nhanh chóng khi có chức, có quyền đã tác động tiêu cực đến ý thức hy sinh của nhiều đảng viên và nhân dân. Họ làm sao “đi trước” về đức hy sinh để đảng viên, quần chúng “theo sau” ? Họ là “những đồng chí còn giữ óc địa vị, cố tranh cho được uỷ viên này chủ tịch kia. Có những đồng chí lo ăn ngon, mặc đẹp, lo chiếm của công làm của tư, lợi dụng địa vị và công tác của mình mà buôn bán phát tài, lo việc riêng hơn việc công”(1) như Bác Hồ đã chỉ ra cách đây 57 năm trong Thư gửi các đồng chí Bắc Bộ; thậm chí có cán bộ đảng viên dựa vào chức quyền để tham nhũng mà vẫn chưa bị kỷ luật đảng, pháp luật nhà nước xử lý nghiêm khắc thì khó có nhiều đảng viên, quần chúng sẵn sàng hy sinh lợi ích của mình. Cuộc sống của nhân dân nhìn chung ngày càng được cải thiện nhưng còn một bộ phận đảng viên, người lao động còn nghèo. Trong đó không ít những người từng có nhiều hy sinh, cống hiến cho Cách mạng. Sự tương phản trong đời sống giữa cán bộ đảng viên thế hệ trước với cán bộ đảng viên ngày nay nảy sinh so sánh khiến ý nghĩa của sự hy sinh bị giảm thiểu.

Nguyên nhân quan trọng khác là căn bệnh chủ nghĩa cá nhân phát triển nhúng không bị lên án đích đáng, ngăn chặn kịp thời. Những đảng viên “mang nặng chủ nghĩa cá nhân việc gì cũng nghĩ đến lợi ích riêng mình trước hết”; họ không lo “mình vì mọi người” mà chỉ muốn “mọi người vì mình” vẫn nhún nhur trước dư luận xã hội. Trong khi đó, có những tấm gương hy sinh cho lợi ích chung không được xã hội, trong đó có báo chí - phương tiện định hướng dư luận - tôn vinh đúng mức. Tuy nội hàm, mức độ khác nhau nhưng giai đoạn cách mạng nào cũng cần sự hy sinh của đảng viên cho sự nghiệp của Đảng. Công cuộc đổi mới do Đảng khởi xướng và lãnh đạo tuy không có sự khốc liệt của chiến tranh nhưng không thua kém mức độ gay gắt, khó khăn, phức tạp. Sự nghiệp cách mạng luôn cần sự hy sinh ở mỗi cán bộ, đảng viên. Hơn nữa, trong công việc cũng như trong cuộc đời, không thể có sự công bằng tuyệt đối, tính toán sòng phẳng để quy định phần cống hiến và hưởng thụ hoàn toàn hợp lý cho từng người. Vì vậy, ý thức hy sinh cùng với tinh thần trách nhiệm của mỗi đảng viên vẫn luôn có ý nghĩa quyết định bảo đảm sự thắng lợi của cách mạng.

Để động viên mỗi đảng viên tự giác hy sinh vì sự nghiệp của Đảng trong điều kiện mới, trước hết cần khẳng định mọi hành vi hy sinh vì lợi ích của nhân dân, vì sự nghiệp của Đảng luôn được tôn vinh. Từ trong bản chất con người luôn vươn đến sự cao thượng, hoàn thiện, ai cũng muốn cuộc sống có ý nghĩa, được tôn trọng. Sự đánh giá cao về hành vi hy sinh cần được thể hiện trong mỗi chi bộ, tập thể lao động bằng các quy chế nêu gương, động viên, khen thưởng kịp thời. Chính sách khen thưởng của ta hiện nay đã chú trọng hơn đến thành tích đạt được. Nhưng tiêu chuẩn khen thưởng vẫn nặng về thâm niên công tác, chức vụ. Hành động hy sinh thường là tự nguyện của những người giàu tự trọng, khiêm tốn. Do đó, các tổ chức đảng, cán bộ lãnh đạo, quản lý có trách nhiệm phát hiện, nêu gương, biểu dương, khen thưởng kịp thời. Đồng thời, phê phán, lên án mạnh mẽ những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân dưới bất kỳ hình thức nào. Các phương tiện thông tin đại chúng phải tạo dư luận xã hội tôn vinh đức hy sinh, lên án lối sống thực dụng, ích kỷ, cá nhân. Cần có cơ chế xã hội ủng hộ, khuyến khích, bảo vệ và nhân rộng việc đề cao đức hy sinh. Mặt khác, không chỉ lên án, phê phán mà cần thực hiện những biện pháp hữu hiệu ngăn chặn, trừng phạt thích đáng tệ lạm dụng chức quyền để ăn cắp, xà xẻo của công, thu vén lợi ích cho bản thân, dòng họ. Có cơ chế bình đẳng trong nghĩa vụ và trách nhiệm, cống hiến và hưởng thụ, ai cũng được chăm lo về lợi ích vật chất, tinh thần, bảo đảm cuộc sống, rút ngắn khoảng cách giữa người giàu và người nghèo. Loại bỏ đặc quyền, đặc lợi, xoá bao cấp.

Cán bộ lãnh đạo, quản lý, đảng viên cộng sản phải nêu gương hy sinh vì lợi ích chung “Nhất là những người cán bộ và lãnh tụ, càng phải làm cho xứng đáng lòng tin cậy của Đảng, của dân tộc. Càng phải làm gương cho tất cả đảng viên, tất cả quần chúng noi theo”(2). Đảng viên giữ chức vụ càng cao, đức hy sinh càng phải lớn.

(1) Hồ Chí Minh toàn tập, NXBCTQG, H.2000, tập 5, tr.74. (2) Sđđ, tr.253.